

Regeringen
kn.remissvar@regeringskansliet.se

Begäran om yttrande över promemorian Ytterligare steg för ett förbättrat genomförande av MKB-direktivet

Er beteckning: KN2023/04664

Sammanfattning

Länsstyrelsen förstår att ett förbättrat genomförande av MKB-direktivet krävs. Länsstyrelsen vill ändå framföra synpunkter avseende vissa avsnitt i promemorian. Länsstyrelsen anser att förslaget inte är genomarbetat och därmed upplevs svåröversiktligt.

Länsstyrelsen noterar att förslaget inte synes innebära någon förenkling, och bedömer att det inte är i linje med det uppdrag 3C3 i Regleringsbrev för budgetåret 2024 som länsstyrelserna har angående att *Länsstyrelserna ska utveckla sitt arbete med att förenkla för företag*.

Regeringen har varit tydlig om att förenklingar för bland annat företag ska vara prioriterat samtidigt som förenklingsarbetet ska vara en integrerad del av myndigheternas arbete.

Avsnitt

2. Författningsförslag

2.1 Förslag till lag om ändring i miljöbalken

9 kap. 6 d § miljöbalken

Den föreslagna ändringen innebär krav på tillsynsmyndigheten att inom 4 veckor från det att anmälan har kommit in förelägga om komplettering. Även om det innebär att den sammanlagda tidsfristen för tillsynsmyndigheten att fatta ett slutligt beslut i ärendet flyttas fram, innebär det en två veckor snävare tidsram för densamma att hinna ta ställning till om anmälan behöver kompletteras. Det komplicerar handläggningen att tillföra fler moment och formella krav.

2.2 Förslag till förordning om ändring i förordningen (1998:899) om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd

26 a § förordningen (1998:899) om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd

En likartad bestämmelse, 24 a §, infördes i förordningen som genom SFS 2003:1052¹, Bestämmelsen har därefter varit föremål för revidering sju gånger, - vid den första ändrades beteckningen till 26 a §. Länsstyrelsen uppfattar att den nu föreslagna förändringen, förutom inkluderingen av 8 a § miljöprövningsförordningen, inte innebär någon förändring i sak jämfört med nu gällande lydelse, utan snarare är att anse som ett förtydligande av att tillsynsmyndigheten ska besluta om den planerade verksamheten eller åtgärden kan antas medföra betydande miljöpåverkan eller inte.

Kommissionens kritik mot hur MKB-direktivet har genomförts i svensk rätt återges endast översiktligt i promemorian, varför det inte går att bedöma om den föreslagna ändringen kommer att medföra att Sverige, i detta avseende, genom ändringarna av 26 a § uppfyller sina skyldigheter enligt direktivet.

Slutligen noterar Länsstyrelsen att det i förslaget anges att 5 kap. miljöprövningsförordningen (2013:251) i sin helhet omfattas av bestämmelsen (ingen skillnad mot den tidigare utformningen). Länsstyrelsen undrar om det är avsikten, - det är i så fall inte stringent med hur det anges för övriga bestämmelser i miljöprövningsförordningen.

Artikel 4 MKB-direktivet

Sverige har valt att bestämma att projekt som redovisas i direktivets bilaga 2 ska bli föremål för en miljöbedömning (direktivets artiklar 5–10) genom både generella kriterier och granskning från fall till fall (direktivets artikel 4). Metoden granskning från fall till fall medför, enligt Länsstyrelsens uppfattning ett ineffektivt och oförutsägbart system. Länsstyrelsen förordar en utveckling av systemet med generella kriterier och mindre användning av granskning från fall till fall. Det skulle medföra en större tydlighet och förutsägbarhet för både verksamhetsutövare och tillsynsmyndigheter. Det skulle spara tid för både verksamhetsutövare och tillsynsmyndigheter att frågor om anmälnings- respektive tillståndsplikt är definierade i lagstiftningen samt att frågan om betydande miljöpåverkan avgörs inom ramen för en samrådsprocess enligt 6 kap. miljöbalken, - i stället för att tillsynsmyndigheten, inom ramen för ett tillsynsärende, ska besluta om en anmäld verksamhet kan antas medföra betydande miljöpåverkan eller inte. När ett sådant ärende utmynnar i ett föreläggande mot den som har gjort anmälan att ansöka om tillstånd har mycket tid gått förlorad för verksamhetsutövaren som, vid användning av generella kriterier, redan på förhand skulle veta om den planerade verksamheten får

---

¹ [1052 \(gov.se\)](https://www.gov.se)

bedrivs efter en anmälan eller om ett tillstånd till miljöfarlig verksamhet måste meddelas. Även om ett anmälningsärende med krav på beslut i frågan om betydande miljöpåverkan utmynnar i ett beslut att den planerade verksamheten, eller ändringen av verksamheten, inte kan antas medföra en betydande miljöpåverkan är förfarandet ineffektivt och oförutsägbart.

Den förslagna lydelsen av 26 a § tydliggör att tillsynsmyndigheten ska besluta om den planerade verksamheten eller åtgärden kan antas medföra en betydande miljöpåverkan eller inte. I ärenden om undersökningssamråd enligt 6 kap. miljöbalken är det 21 länsstyrelser som beslutar i frågan om en verksamhet kan anses medföra en betydande miljöpåverkan eller inte. Det är en vanlig ärendekategori och länsstyrelserna har stor erfarenhet av sådana beslut. I tillsynsärenden är det utöver länsstyrelserna ytterligare över 200 kommunala nämnder som i de angivna anmälningsärendena (i 26 a § förordningen (1998:899) om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd) ska besluta i frågan om betydande miljöpåverkan. Det kan antas vara en mindre vanlig ärendekategori för miljönämnderna. Det riskerar att medföra mycket stora variationer i tolkningen av kriterierna i 10–13 §§ miljöbedömningsförordningen.

2.9 Förslag till förordning om ändring i miljöprövningsförordningen (2013:251)

18 kap. 8 a miljöprövningsförordningen (2013:251)

Kapitlet utökas med en helt ny verksamhet. Länsstyrelsen ser att det kommer att finnas behov av vägledning kring vad sådan verksamhet innebär med avseende på inverkan på människors hälsa och miljön.

5 Den svenska regleringen

I kapitel 5 om den svenska regleringen (s. 39) anges att en utgångspunkt i det svenska systemet för att reglera och kontrollera miljöpåverkan av verksamheter är krav på förprovning genom ett tillstånds- eller anmälningsförfarande. Det är viktigt att komma ihåg att anmälningsärenden är tillsynsärenden som inte regleras av bestämmelser i miljöbalkens fjärde avdelning i (16–25 kap).

6 Förslag och bedömningar

6.1 Vattenverksamheter

6.1.1.

Länsstyrelsen har redan i dagsläget möjlighet att föreskriva att tillstånd krävs för en anmäld vattenverksamhet, i det fall verksamheten kan medföra betydande påverkan på allmänna eller enskilda intressen.

Förslaget riskerar ett frångående av det ursprungliga syftet med att kunna anmäla vattenverksamhet, vilket skulle vara en enklare, billigare och snabbare väg än tillstånd. Många verksamhetsutövare med ärenden av enkel karaktär kommer inte på egen hand kunna ta fram tillräckliga uppgifter kring verksamhetens utmärkande egenskaper, lokalisering, miljöeffekter och utmärkande egenskaper.

6.1.2

Handläggningstiden för anmälan om vattenverksamhet är idag begränsad till 8 veckor, i det ingår bland annat att ge statliga och kommunala myndigheter samt organisationer och enskilda som kan ha ett särskilt intresse i saken tillfälle att yttra sig i anmälningsärendet. Ändringsförslaget innebär förvisso att tidsfristen kan utökas, men innebär då även krav på tillsynsmyndigheten att inom 4 veckor förelägga om komplettering. Vidare är det oklart vad lagförslaget innebär i fråga om offentliggörande av beslut. Sammantaget kompliceras handläggningen och dess tidsram ytterligare genom att tillföra fler moment och formella krav.

6.1.3

Förslaget är i grunden bra, men borde ha införts i nu gällande lagstiftning, eftersom bedömningarna kring betydande miljöpåverkan i praktiken görs även i dagsläget.

6.1.4

Förslaget är bra, tillsynsmyndigheten har redan idag möjlighet att förelägga om tillstånd eller förbjuda med hänvisning till tillståndsplikt.

6.1.5

En ny anmälningsplikt för vattenförsörjning inom jordbruket kommer i vissa fall att medföra mycket större krav på verksamhetsutövaren.

Det vore möjligen lämpligare att i stället ändra i 11 kap 11 § 1 miljöbalken, eftersom de uppgifter som krävs för att kunna bedöma ett sådant anmälningsärende i många delar är samma uppgifter som skulle krävas vid en tillståndsansökan, dvs påverkansområdet samt vilka effekter en grundvattensänkning medför. Hur påverkan på enskilda intressen ska bedömas

framgår inte av förslaget, vilket är relevant då tillsynsmyndigheten lämnas att göra dessa bedömningar. Redan risk för påverkan på enskilda intressen borde utlösa tillståndsplikten i ett anmälningssak enligt förslaget.

Sammanfattningsvis borde det krävas långtgående utredningar vid en anmälan om vattenverksamhet enligt förslaget och dessa ärenden bör då inte hanteras som en anmälan eftersom tveksamheter kring påverkan ändå kommer att utlösa tillståndsplikten.

Det är ett rimligt förslag med begränsningar i undantaget, dock förefaller gränsvärdet för uttag något lågt satt med 25 kubikmeter per dygn (kbm/dygn). Länsstyrelsen finner ingen analys av hur detta gränsvärde har tagits fram samt hur det relaterar till ytvatten respektive grundvatten. Länsstyrelsen anser att skillnaden mellan 25 kbm/dygn och 600 kbm/dygn (den gräns för anmälningsplikt i stället för tillståndsplikt som anges i Förordningen om vattenverksamheter), är så stor att den motiverar en förklaring. Innebär förslaget att allt uttag för husbehovsförbrukning över 25 kbm/dygn blir tillståndspliktigt?

Vidare anser Länsstyrelsen att pkt 3 (bortledande av ytvatten) i förslaget är motsägelsefullt med avseende vad som skrivs i andra strecksatsen i samma förslag (upp till 25 kubikmeter yt- eller grundvatten per dygn på annan plats än Gotland eller Öland.)

Bortledande av högst 600 kbm ytvatten/dygn från ett vattendrag, ingår redan i anmälningsplikten enligt Förordningen om vattenverksamheter.

6.2 Jordbruksverksamheter, skogsbruksverksamheter, hetvattenanläggningar och starkströmsluftledningar

6.2.1 En ny anmälningsplikt enligt 12 kap. miljöbalken bör införas

Förslaget innebär införandet av ett nytt provningssteg och bedömning om betydande miljöpåverkan eller ej. Samtidigt lämnas nuvarande regler om möjligheten att förelägga om försiktighetsmått och förbud, kvar i de fall man kommer fram till att projektet inte innebär betydande miljöpåverkan.

Länsstyrelsen anser det motstridigt att ett projekt som inte bedöms innebära betydande miljöpåverkan, samtidigt fortfarande kan förbjudas med stöd av 12 kap. 6 §. Om projektet inte innebär betydande miljöpåverkan bör det inte heller vara frågan om så stora naturvärden att ett förbud kan vara motiverat. Det blir på detta sätt otydligt och rättsosäkert när ”betydande mp” blir aktuellt.

Länsstyrelsen anser att urvalskriterierna för när ett projekt kan antas medföra betydande miljöpåverkan bör förtydligas.

6.3 Miljöfarliga verksamheter som anmäls eller tillståndsprövas enligt 9 kap. miljöbalken

I promemorians 6.3 (s. 78 ff) nämns inget om anmälningsärenden som rör ändring av anmälningspliktiga verksamheter. Länsstyrelsen tolkar att både den nu gällande och föreslagna 26 a § förordningen (1998:899) om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd även avser anmälningsärenden som rör ändring av sådana verksamheter.

De som medverkat i beslutet

Beslutet har fattats av landshövding Anders Thornberg med biträdande miljövårdsdirektör AnnaKarin Sandholm som föredragande. I den slutliga handläggningen har också miljövårdsdirektör Per Leander, lantbruksdirektör Kristin Ovik samt miljöhandläggare Anna-Lena Olsson, Lotta Schurmann och Joel Herzwall medverkat.

Denna handling har godkänts digitalt och saknar därför namnunderskrifter.

Kopia till

jonathan.andersson@regeringskansliet.se